

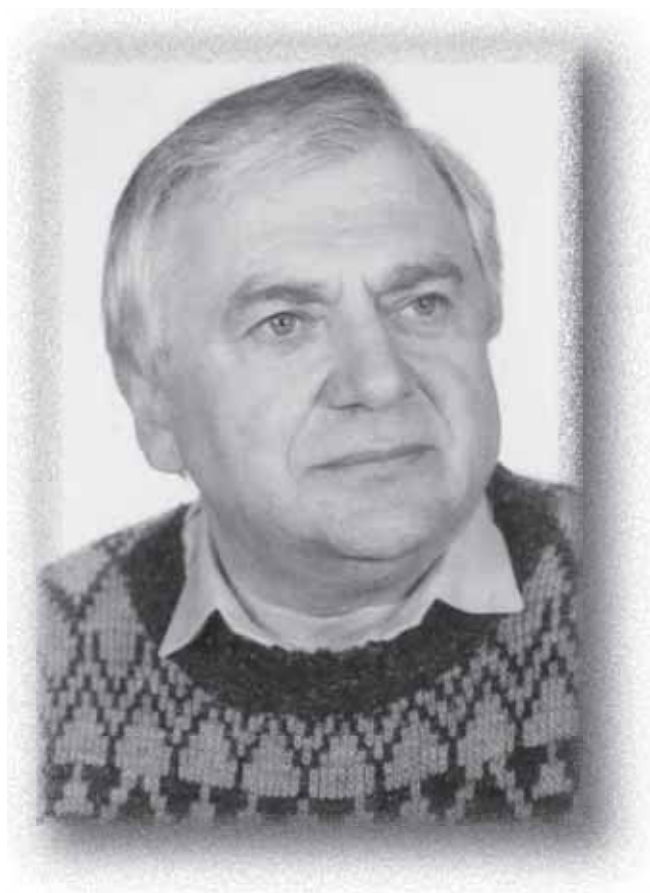
Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare

VICTOR TECAR

Documentar biobibliografic aniversar

Baia Mare

2011

AS

Stăpân al cuvântului autentic

Scrisul este o mărturisire și un privilegiu. Sunt oameni dotați de la natură cu darul povestirii. E un lucru minunat să avem între noi povestitori talentați, capabili să redea cu fidelitate fapte și vorbe alese din perioade stinse de focul schimbării.

Unul dintre oamenii cu dar și har întru poveste neașă este și Victor Tecar. Nu sunt eu cel care l-a descoperit, dar sunt și eu unul dintre cei care s-au hrănit cu roadele bunei sale memorii.

Era o vreme bună de lucrat în Via Domnului. Trăiam împreună cu Vasile Radu Ghenceanu multe clipe zilnice la o poveste lângă un mic pahar cu licoare aleasă pe sprânceană și depănam amintiri despre contemporani. Răducu avea simțul acesta pe care puțini îl au, de a cântări oamenii după rostire, sau după câteva rânduri exprimate lapidar. Pusese ochii pe filele unui manuscris al lui Victor Tecar și le devora cu stilul exact al criticului literar de profesie.

Așa a început relația mea cu creația lui Victor Tecar. Prin revelarea viziunilor epice ale lui V. R. Ghenceanu. Dar și printr-o întâmplare nefericită. Iată despre ce este vorba.

În fapt, Victor Tecar îmi trimisese spre lectură prin intermediul soției mele, Silvia, care îmi era și secretară, manuscrisul primului său roman. Iar eu, prins în mrejele pragmatice ale investiției Bibliotecii Județene nu avusesem timp nici să deschid dosarul. Victor venea din când în când și chestiona cuminte pe onor soția directorului. Iar acasă, când îmi era lumea mai dragă

Mândru lucru-i să fii om!

Pe când visam, monarhist cum mă aflu cu inima-n toată regula, să-mi cumpăr un titlu nobiliar de la un republican cu gând declarat să sfidez republica noastră tânără, cu orgoliul în glandă și cu spinul de păducel uscat, intrat în picior, prin talpa de cauciuc a țapeicii, găsesc un domeniu împădurit de vreo patruzeci de hectare pe un deal din Chelița. Cum eu iau hotărârile fulgerător, zic da și mă arunc berbecește în băncile republicii pentru credit. Ți-ai aflat. Dumnealor își împrumutau banii guvernului român, cum că dumnealui ar fi bun platnic. Nu-i, nu-i, zic eu cu evlavie, după cum mi-e portul, fapt de care, cred, nimeni nu se mai îndoiește. Trec pe varianta de rezervă. Mă voi împrumuta de la prieteni, că tot am prea mulți, dându-le posibilitatea să se auto-excludă din inima mea, după dictonul „Dacă vrei să ai prieteni, nu-i verifica!” Am făcut un ghișeft. Dintre toți solicitații, mi-a rămas unul la care nici măcar nu am apelat – Victor Tecar. Ascultându-mi zbaterea, parcă jenat, îmi spune într-o zi, Vasile, am o grămăjoară de euroi, nu-s mulți și i-am tot înconjurat; vreau să mai public o carte. Dacă îți sunt folositori, ți-i împrumut. Gestul lui Victor Tecar m-a zdrobit. Deputați, senatori, gușați de tot felul, pe care, în treacăt fie spus, i-am ajutat, nu aveau. Când îi auzeam în ce lipsuri se zbat, începea să-mi fie milă de ei. Singurul de care nu-mi era milă era Victor Tecar. El, în demnitatea lui fără margini, nu avea nevoie de mila mea. Aliații aveau. Mulțumesc, Victor Tecar. Vorba unui cunoscut de-al nostru: „Mândru lucru-i să fii om!”

Vasile Morar, Chelița

Puțini sunt oamenii care spun mai mult în vis decât în carte.

Și visul joacă jocuri periculoase cu mintea și inima lor luându-se la trântă cu realitatea, pe care o pedepsește prin iertare.

Victor Tecar este tălmăcitorul de vise pe Dealul Corbului iar corbul nu are nimic împotriva!

După „Visul ca pedeapsă” (2003) și „Visul ca iertare” (2008) așteptăm „Visul ca ispită” într-o vreme din ce în ce mai dispusă visării.

Ioana Ileana Ștețco

Victor Tecar sau țăranul român în drumul spre nemurire

L-am cunoscut parcă ieri, pe cel care, cu vocea domoală precum a Lăpușului care se liniștește în drumul său prin câmpie, avea să-mi devină un drag interlocutor în zilele când treburile lui de gospodar neostenit, sau un nou proiect literar, ce îl macină precum piatra morii din Coaș grânele, îi dau doar o mică permisie să vină în gura târgului la a noastră Academie, o altă „poiană a lui locan” și unde se așează în fruntea mesei despiciând firul în apă, până când zdrăngănitul cheilor ne alungă temporar spre locurile de înnoptare, pentru ca, la următoarea întâlnire să o luăm de la capăt.

Dintre primele impresii pe care le-am păstrat despre Victor Tecar este cea care m-a onorat cu o elegantă dedicație pe una din cărțile sale, *Visul ca iertare*, iar unele m-au șocat.

Un om blând, cu o voce molcomă, de un calm uneori energic, este posesorul unor energii și talente nebănuite și a unei culturi pe măsură. Căci, deși nu pare, Victor Tecar este un multicul-

VICTOR TECAR

Contur biografic

Fără consimțământul meu personal, mama m-a născut la 22 august 1941 în satul Sălnița (azi Dealu Corbului), comuna Vima Mică, județul Maramureș. Mai târziu am aflat că sunt fiul lui Tecar Nicolae și al Letiției. Că tata se născuse în anul 1885, tot în Sălnița și era fiul lui Petrea și al Irinucăi, decedați amândoi. Că a mai avut un frate, pe Grigorica, mort și el înainte să mă fi născut eu.

Mama se născuse în anul 1919 în comuna Cățcău, județul Cluj și era fیکا lui Micle Aurel și Veronica, niște morari veniți de pe Someș în anul 1936, când o viitură de apă le-a mănat moara pe care o construiseră la Valea Groșilor. Se stabiliseră pe râul Lăpuș la Vima Mică, unde arendaseră o moară de apă. Unchii mei au fost niște oameni foarte iscusiți. Îndată ce au reparat iazul și au pornit moara la Vima Mică, au arendat încă două mori la Sălnița și alte două pe valea Bârsăului la Finteușu Mare.

Prin anii aceia, iazurile le dădeau morarilor multă bătaie de cap. Fiind construite din material lemnos, iarna și primăvara când se rupeau ghețurile, mai ales când gheața era groasă și pornea cu apă mică, le rupea din temelie. Refacerea unui iaz necesita până la o sută de metri cubi de pădure și costa o avere.

În privința morilor, unchii mei au avut câteva idei îndrăznețe. Mai întâi au înlocuit umplutura iazului (pădurea tânără) cu rugi, spini și alte tufișuri care se găseau pe terenurile agricole și proprietarii doreau să scape de ele. A doua idee a fost înlocuirea roților dințate din instalația morii cu roți pe curele, care însemna un echilibru mai bun al raportului de forță și permiteau adaptarea unor instalații auxiliare cum au fost sitele de cernut făina de grâu, dinamul electric, circularul, gaterul și, mai târziu, dăracele și mașinile de tors lână.

Însă visul unchilor mei era să construiască o moară cu cădere de apă fără iaz. Cascade erau destule în Defileul Lăpușului, însă toate departe de sate și

de la Vima Mică și partenerii n-au vrut să-l mai prelungească. Spre seară, când s-a lăsat întunericul, am văzut că unchiul Vasile avea o lanternă „foc rece”, cum am numit-o eu, care mi-a plăcut foarte mult și i-am cerut să mi-o dea mie. Unchiul mi-a spus: „Am acasă destule, vino să-ți alegi una, două, câte vrei...”

La vârsta mea, de șapte ani, invitația mi s-a părut serioasă. Știind că musafirii pleacă în zori, m-am trezit în timpul nopții și m-am ascuns în fânul din coșul carului în căruța cu care veniseră ei. Parcă presimțeam că fac o trăsnaie, însă dorința de-a avea și eu o lanternă și, de ce nu, să-i aduc și lui Grigorie una, era de neînchipuit. Pe lângă alte isprăvi pe care le făcusem în ultima vreme și de care, în seara aceea bunicii, mătușile, chiar și fratele meu și-au adus aminte – firește, el era cu trei ani mai mare – socoteam că o să treacă și asta.

Parcă o văd și acum pe mătușa Mărie, nevasta unchiului Vasile, o femeie grasă, cum înghițea noduri, când fratele meu mă încrimina, ocolind detaliile: „O mâncat lapte cu șerpui dintr-un blid!...” sau alta și mai provocatoare: „Când o murit mama l-o speriat pe bunicu’, care o sărit în foc și și-o pârjolit mustețele!...” Auzind de isprăvile mele, mătușa Mărie sări în picioare și își făcu cruce. Astfel, din amintirile mătușilor, bunicii și chiar ale bunicului, reieși că în noaptea în care murise mama, bătrânul luase strujacul cu paiete din pat și le duse în grădina, după șură să le aprindă. Bunica îl tot certa, cerându-i să se depărteze de grajduri și de fânar ca să nu ia foc. Bănuind că bunicul îi cam fricos, am așteptat să aprindă paietele, apoi i-am sărit în spate, făcând ca toți dracii...

Am tras un pui de somn și m-am trezit speriat. Norocul meu a fost că mi-am adus îndată aminte de lanternă și de călătoria pe care o aveam de făcut. Se nimeri o porțiune de drum denivelat, pe care căruța scutura al dracului și mie îmi amorțiseră picioarele stând ghemuit. Vrând să mă întind puțin, mi-am scos un picior din fân și, fără să-mi dau seama, l-am ridicat printre picioarele mătușii Mărie, care simțindu-l s-a speriat atât de tare, că s-a răsturnat cu picioarele în sus în coșul carului, strigând cât o ținea gura: „Șarpele!...”

Pe lângă faptul că m-au certat cu toții, mătușa Mărie n-a mai vrut să mă primească la casa ei. Când am ajuns la Șomcuta Mare, unde era zi de târg, m-a dat în primire unchiului Dumitru, care nu s-a arătat deloc bucuros de prezența mea. Mătușa Catița văzându-mă desculț și într-o cămașă ponosită, pe care o purtasem și ziua și noaptea, mă urcă la ei în coșul carului și mă acoperi cu o pătură, să nu mă vadă lumea așa modest îmbrăcat.

prostule!”, m-a repezit el, „că îți dau și ție...”

Prin luna septembrie veni porunca de la bunica că împlinise șapte ani, să mă trimită la școală. Primind vestea, mi-am făcut rost de-o traistă, unchiul m-a trecut râul cu barca și m-am dus la școală în Remecioara. După vreo două săptămâni, învățătorul Jula văzând că nu vine nimeni să mă înscrie la școală și să-i prezinte certificatul de naștere, m-a trimis acasă. Unchiul aștepta să primească certificatul de la bunici. Eu mă obișnuisem cu școala și nu mai voiam să stau acasă ca să păzesc vitele, mai ales că și Sandu trebuia să meargă în clasa a patra la școală în Berchezoaia.

Așa că n-am spus nimănui de alungarea mea din clasă și continuam să merg la școală ca de obicei, numai că, în Pădurea Bisericii, lăsam drumul și coteam la stânga într-o poieniță unde mi-am găsit un loc de joacă. Curând am mai ademenit încă vreo doi colegi și ne-am construit o colibă. Toate au mers bine până într-o zi când învățătorul Jula se plânse părinților celor doi copii că au multe absențe și nu vin la școală. Ca să descopere cauza absențelor, a doua zi părinții și-au urmărit copiii și au dat peste noi tocmai când ne mâcam merindea. Cu toate că din partea mea nu era niciun reprezentant tutelat, am încasat și eu câteva nuiele peste cur.

După acest eveniment, se părea că „studii mele” pe anul în curs se vor încheia. Asta și datorită faptului că surorile mamei, care încercaseră să-i dea de urmă certificatului, susțineau cu părerile altora că eu am fost născut în 1942, mai târziu cu un an. Asta, până ce bunica, fără să fi urmat măcar un an de școală, socoti ceva pe degete și le spuse: „Tu, când am născut-o eu pe Rusană?...” „Pe vremea căpiților!...” Luna iulie, mi se pare... „Apoi i-am dat și lui Victor țâță... Dacă-i așa, cum nu vă dați seama?!...” Aceste amintiri o făcură să intervină din nou la unchiul Dumitru ca să-i ceară să mă dea la școală.

La Remecioara, fără certificatul de naștere nici nu se putea pune problema, mai ales, după isprava mea cu cei doi elevi. La Remetea Chioarului și la Berchezoaia școlile erau prea departe. Ca să scape de mine, unchiul Dumitru m-a trimis la fratele lui, la Finteușu Mare. Acolo, moara era aproape de școală. Cred că unchiul Vasile se cunoștea bine cu Pop Ghiță, directorul școlii, altfel nu mă putea înscrie în clasa întâi atât de târziu și fără certificat. Și el, și mătușa Mărie mă sfătuiseră, dacă mă întreabă cineva unde am învățat înainte, să spun: la Remecioara.

Unchiul Eftenie începuse construcția unei mori lângă podul Coaşului, sperând să obțină o cădere de apă fără iaz. Însă canalul de aducțiune a apei era săpat într-un teren nisipos, care se surpa mereu, reducând debitul de apă. În cele din urmă a fost nevoit să construiască și el un iaz.

Unchiul Eftenie avea o mare dragoste pentru cărți. Înainte să fie morar, a fost ucenic la moara lui Urdea din Mănăştur. Avocatul l-a purtat la școală și înainte să vină comuniștii la putere, absolvise o clasă de liceu. Uneori seara citeam împreună cărțile de povești pe care le aduceam din biblioteca școlii. Astea pe lângă multele întâmplări auzite de la veteranii de război, care își prezentau drept mărturie picioarele de lemn, brațele cu cârlig de fier și câte un ochi de sticlă. Problema era că cele auzite din gura lor nu se potriveau deloc cu lecțiile de istorie din manualele școlare. Unii invalizi luptaseră în Est, alții în Vest. Unii se retrăseseră cu nemții, alții se înrolaseră în Divizia Tudor Vladimirescu. Unii îl plângeau pe rege, alții îl scuipau. Fără nicio îndoială începuseră să-mi placă tot mai mult „Amintirile din Copilărie” ale lui Creangă și poeziile lui Eminescu. Molipsit de cei doi scriitori, am păcătuit și eu scriind niște versuri. Mai târziu le-am aruncat în foc.

În anul 1953, slujbașii puterii au început mai ambițioși ca oricând lupta nedreaptă și ucigașă pentru colectivizarea țării. Tăvălugul proletariatului agricol a ajuns și la Coaş. Pop Eftenie a refuzat să se înscrie cu moara în colectiv. Autoritățile le-au mărit cotele și impozitul. Apoi l-au făcut chiabur și l-au băgat în pușcărie. Aceeași soartă a avut-o și unchiul Vasile. Acum locuia la Remecioara unde-și făcuse o moară nouă. Având de vândut niște porci, pornise cu alți cetățeni cu o căruță să-i vândă la Ileanda, unde auziseră ei că porcii se plăteau mai bine. Pe Dealul Mesteacănului au fost arestați de miliția economică și trimiși în judecată pentru infracțiunea de speculă. A vînde un animal în alt județ, chiar și în târguri limitrofe, pentru comuniști era o faptă penală.

După terminarea celor șapte clase, în anul 1955, am plecat la Vima Mică să-mi caut certificatul de naștere ca să mă pot înscrie undeva la o școală profesională. L-am căutat prin toate registrele, dar nu l-am găsit. Îndrumat de tot felul de funcționari, am căutat și prin arhivele raionale din Târgu Lăpuș, prin cele regionale din Baia Mare, n-am găsit nici urmă. Cineva mă sfătui să caut și prin registrele parohiale la biserici, unde sunt trecute datele de la botez, poate găsesc acolo ceva. Același rezultat. Ultima părere a funcționarilor a fost aceea

Având certificatul de naștere la mână, unchiul m-a întrebat: „Unde, la care școală vrei să te duci?...” Având puțină încredere în el, mi-am adus aminte cu cât respect ne vorbea mama de doctori, de toți aceia care au operat-o de plămâni, dar nu i-am spus unchiului nimic. „Ce ai vrea să fii tu?...”, îmi repetă el întrebarea. I-am răspuns că aș vrea să mă fac doctor. „Nu-i mare lucru, m-a încurajat el. Mai întâi trebuie să-ți termini liceul. Du-te la Șomcuta Mare și te înscrie...”

Mi-am luat diploma de absolvire a celor șapte clase, certificatul de naștere și am plecat. Când am bătut la ușa secretariatului o doamnă mă luă în primire: „Ce dorești?” „Am venit să mă înscriu la liceu”. „Adeverința de stare materială a părinților, unde-i?...” „N-am părinți, sunt orfan.” „Să-mi prezinți adeverința de stare materială a tutorelui tău. Fugi după ea!...”

Încă nu știam cine îmi este tutore. I-am întrebat pe bunici. De la ei am aflat că tutorele meu ar fi Micle Vasile. M-am dus la el și l-am rugat să mă ajute să pot obține actul de care aveam nevoie. Unchiul m-a trimis la Sfatul Popular din Rețetea Chioarului ca să-mi scot adeverința. Acolo mi-au făcut una aproape identică cu cea a fetei lui, Laura, înscrisă și ea în anul acela la liceu. Când m-am prezentat la secretariatul liceului, mă luă în primire un tovarăș, care îndată ce-mi văzu dosarul, se repezi la mine făcându-mă pui de chiabur și exploatator, cât pe ce să mă ia la bătaie. „La muncă, la Canal cu tine!” îmi strigă el aruncându-mi dosarul în brațe. De la o doamnă care venise cu fetița să o înscrie la liceu am aflat că bursele pentru internat se acordă numai elevilor ai căror părinți au un venit impozabil sub 1400 lei. Adeverința de stare materială a unchiului meu adeverea un venit de 3800 lei. Să-mi achite cineva internatul sau plata unei gazde cu chirie, nici nu puteam visa.

Văzând eșecul cu înscrierea la liceu, unchiul Dumitru și mătușa Catiță s-au arătat foarte revoltate, zicându-mi: „Las-o dracului de școală!... Eu am numai patru clase, îmi spuse unchiul și am construit până acum două mori cum nu s-au mai văzut pe apa Lăpușului. Și pentru tine o să găsec un loc!...” Mătușa Catiță, aprobă și ea: „Ce-ți trebuie ție liceu?... Să te faci doctor și toată viața să auzi numai ioi! Și vai! Mai bine stai la noi, lucrezi la COMRAIPROD și câștigi bani! Când o să te întorci din armată, unchiul tău o să-ți ajute să-ți faci și tu o moară, că roate are destule!...”

Bunăvoința lor am văzut-o doi ani mai târziu când tăierile din pădure au încetat. La COMRAIPROD se produsese o fraudă. Miliția economică făcea

Ca să nu mă ia la armată, am depus o cerere la Comisariatul Militar din Baia Mare, anexând și adeverința primită de la liceu, cu rugămintea de a-mi amâna serviciul militar până după terminarea celor patru ani de școală.

În luna octombrie 1961 am fost chemat la Comisariat și trimis în armată, tocmai la Securitate. Zadarnic i-am spus ofițerului care se ocupa de recruți că eu am depus cerere pentru amânarea serviciului militar, nu m-a luat în seamă. Am cerut audiență și la Comandantul Comisariatului, același rezultat.

Am coborât din tren la Câmpina. Când am ajuns la unitatea militară am aflat că am fost recrutați pentru compania auto, unde, după perioada de instrucție de trei luni, o să facem școala de șoferi. Peste nouă luni am dat examenul de conducător auto și am luat un permis cu toate categoriile care se acordau în armată, adică A, B și C. După obținerea permisului am fost repartizat șofer la Direcția politică a trupelor MAI București.

Compania auto care deservea trupele MAI era la Băneasa. Uneori lucram pe două și chiar pe trei schimburi. Dimineața mă prezentam la Direcția politică, îl luam pe maiorul Diaconiuc și îl transportam cu IMS-ul la diferite unități militare, subunități, chiar și pușcării, unde avea programate lecțiile politice. După masă, trebuia să-i aducem la Băneasa pe scriitorii și gazetarii care lucrau la ziarul „Apărătorii Patriei”. Noaptea îi duceam înapoi la domiciliu. De multe ori pierdeam ora mesei și veselarii uitau să ne lase porția de mâncare. Condițiile de viață erau foarte grele. Soldații din trupele de pază au început să se împuște. Unul s-a aruncat de pe clădirea în care se păstra post-mortem un panou de onoare în cinstea eroului Belade Alexandru, care a fost ucis de partizani în munți.

În primăvara anului 1963 m-am îmbolnăvit de plămâni și am fost internat în Spitalul Militar Central din București. În vara aceluia an am fost lăsat la vatră, cu mențiunea de: „Inapt serviciului militar cu scoatere din evidență” și propus pentru pensionare. În această stare de sănătate nu mă puteam angaja la mină, nici în alte locuri cu condiții grele de muncă. La pensionare nici nu mă puteam gândi, socoteam că ar fi o situație rușinoasă la anii mei. La îndemnul unchiului Eftenie, am depus o cerere și am fost încadrat ca învățător suplinitor la Școala elementară din Coaș. În 1964 am plecat din învățământ și am instalat un atelier de dărăcit lână în casa părintească din Dealu Corbului. Intrând în conflict de interese cu familiile Belingher, care aveau și ei dărăci, unul din frații fiind soțul mătușii Maria, cea de-a doua soră a mamei în ordinea lor crescătoare,

un zeu tânăr și slab de minte.

În timpul comuniștilor, nici nu mă puteam gândi să tipăresc o carte. După 1989, am încercat la redacția „Gutinel” și la alte redacții din Baia Mare, dar costurile pentru tipărirea unei cărți depășeau posibilitățile mele bănești. La o discuție cu scriitorul I.M. Mihai, acesta mă sfătui să mă adresez și directorului Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare, poate mă va ajuta. Într-o zi m-am prezentat cu cartea „Visul ca pedeapsă” la domnul Teodor Ardelean și l-am rugat s-o lectureze și dacă o să considere că este vrednică de tipărit, să decidă în limita posibilităților.

Ca niciodată în viața mea, la vreo patru-cinci zile, într-o duminică seara, domnul director m-a sunat și mi-a spus: „Victore, ți-am citi cartea și mi-a plăcut... Vino să stăm de vorbă...” Mai trebuia de rezolvat problema copertiilor și corectura.

Cartea mi-a fost tipărită în cadrul Programului „Maramureșul perpetuu”, Seria „Debut”. Coordonator program: Teodor Ardelean. Apariția cărții m-a determinat să-mi pun și eu o legitimă întrebare: „Câți români de o asemenea anvergură există în țara asta?...”

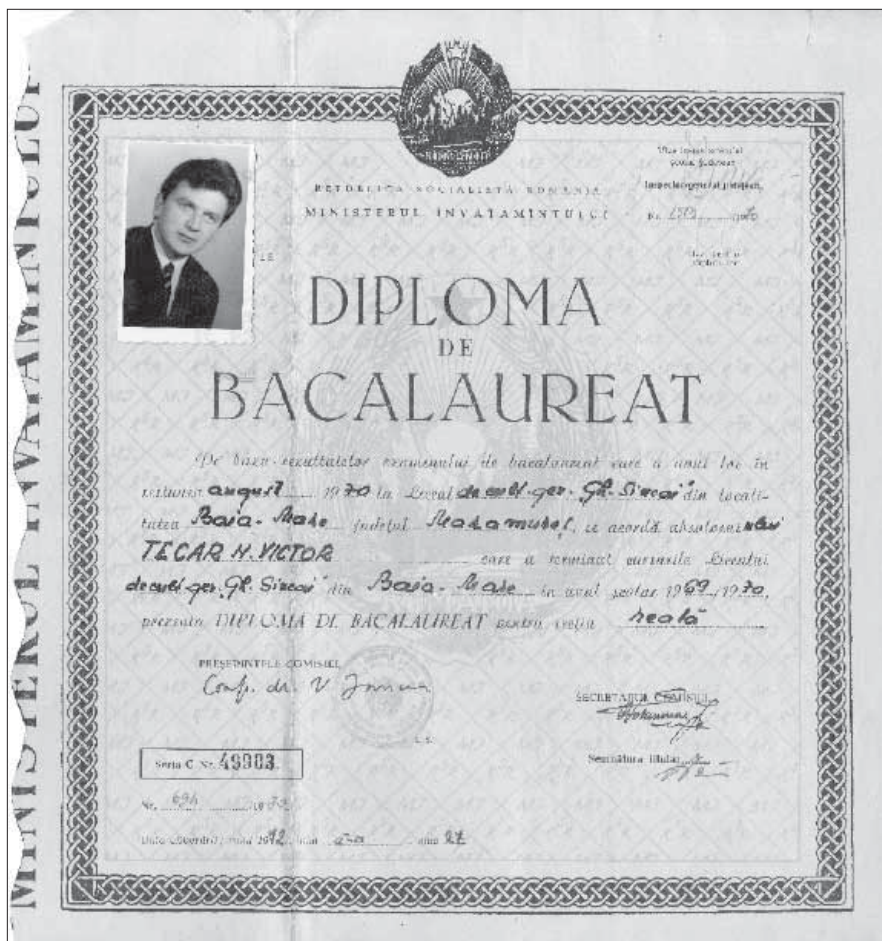
A doua carte „Visul ca iertare” am tipărit-o cu sprijinul financiar al Consiliului Județean Maramureș și S. C. LOGO Baia Sprie, cărora le mulțumesc cu recunoștință.

Al treilea volum, „Visul ca ispită”, se află pe masa mea de lucru și sper ca în anul viitor să-l pot tipări. Mai am în lucru câteva scrieri literare, printre care și romanul „Moara dintre Ape”, prima mea încercare literară de proporții, la care țin mult. Printre altele, mă gândesc și la publicarea unui volum de proză scurtă și a unui roman autobiografic. Cam astea ar fi prioritățile mele literare. Cu multă muncă, puțin noroc, sănătate și cu ajutorul lui Dumnezeu, toate sunt posibile.

Victor T ecar - 70

1961 – Școala profesională de 3 ani la Grupul Școlar Minier Baia Mare;

1966 – 1970 - Liceul de cultură generală „Gh. Șincai” Baia Mare.

Activitate profesională:

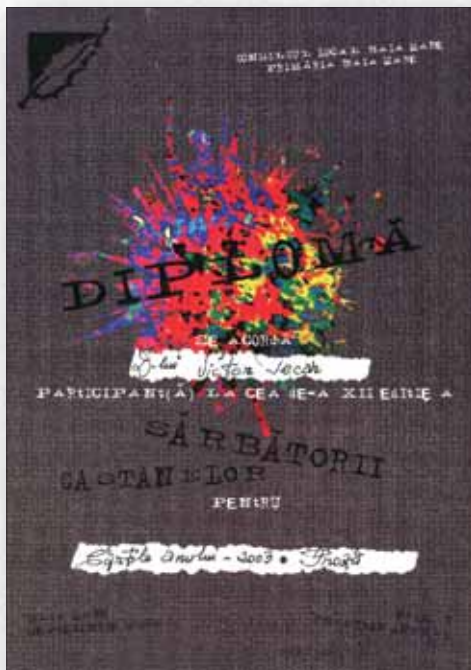
1955-1957 – Muncitor forestier;

1961 – Mecanic de mină la I.M. Săsar;

V ictor T ecar - 70

Premii literare, diplome:

2004 – Premiul pentru proză la manifestarea „Cărțile Anului 2003”, pentru romanul **Visul ca pedeapsă**;

2005 – Diplomă acordată de Cenaclul Scriitorilor din Maramureș și Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare, la împlinirea a 15 ani

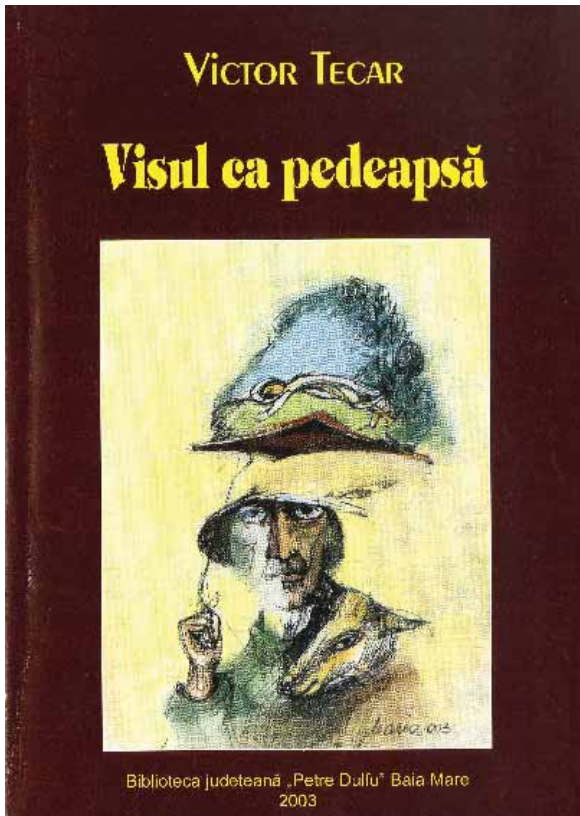
V ictor T ecar - 70

B. BIBLIOGRAFIA OPEREI

1. AUTOR AL VOLUMELOR:

Visul ca pedeapsă. Prefață de Ion M. Mihai. Baia Mare: Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2003. 309 p. (Maramureșul perpetuu. Seria Debut).

2. SCRIERI ÎN VOLUME:

Visul ca iertare : (fragmente). În: **Caietele de literatură ale Revistei Vatra Chioreană Copalnic Mănăştur 2007**. [Cetăţele] : Scriptorium, 2007, p. 45-49.

Lui Valer Turcu-Iorga : [versuri]. În: **O antologie a poeziei maramureşene : de la poezia populară la poezia contemporană (2009)** / realizată de Nicolae Păuna-Scheianu. Baia Mare : Editura Ethnologica, 2010, p. 627.

3. SCRIERI ÎN PERIODICE:

1995

*** : [fragment din volumul „Lupii Chioarului”]. Nord Magazin, nr. 8, 24-30 apr. 1995, p. 13.

„Ruşinaţi oamenii şi-au adus aminte de preotul cel bătrân, de ultima lui slujbă din noaptea Învierii. Pentru ei a rămas de pomină. Satul era în prag de colectivizare şi preotul nu înceta să-şi ridice glasul împotriva puterii. Lumea trăia cu spaimă în suflet că-l vor aresta; până atunci autorităţile l-au lăsat în pace. În noaptea de Paşti, printre credincioşi s-au strecurat în biserică şi doi securişti. Unul rămase în uşă, celălalt se urcă în podul bisericii. Pe cel din pod sătenii îl cunoşteau; era evreul ce purta nume românesc. Oamenii îi ziceau «Tovarăşul»; celălalt era român.”

Iertarea : (fragment din volumul Lupii Chioarului). Archeus, 1, nr. 4, oct. 1995, p. 7.

Cortina de muşama : [proză]. Glasul Maramureşului, 1, nr. 33, 23 apr. 1997, p. 5.

2007

Teleleii : [proză]. Glasul Maramureșului, 11, nr. 3046, 14 apr. 2007, p. 6.

2008

Autotrenul : [proză scurtă]. Nord Literar, 6, nr. 1 (56), ian. 2008, p. 11.

Visul ca iertare : (fragment). Citadela, 2, nr. 4-5 (7-8), iul.-sept. 2008, p. 36-39.

2009

Aici, pământul : scriitorului Valeriu Sabău. Nord magazin, 5, nr. 204, 12-18 febr. 2009, p. 14.

Telegramă : [proză]. Vatra Chioreană, 4, nr. 3, sept. 2009, p. 65-70.

Fecioarele : [proză]. Academia OJT, 2, nr. 2, 2009, p. 2.

Aici, pământul : scriitorului Valeriu Sabău : [versuri]. Academia OJT, 2, nr. 3, 2009, p. 4.

Visul ca iertare : (fragment din romanul „Visul ca iertare”). Academia OJT, 2, nr. 10, 2009, p. 2.

Din romanul „Visul ca pedeapsă”. Academia OJT, 2, nr. 12, 2009, p. 5.

2010

Se întorcea Ileana : Lui Vasile Morar. Academia OJT, 2, nr. 6, febr. 2010, p. 7.

Spicuri din crezurile unor „academicieni”. Academia OJT, 2, nr. 7, mai 2010, p. 6.

ISPITA

Prologul volumului în curs de apariție: **Visul ca ispită**

- „Ceașescu eroism! România Comunism!...””, scandă Boaru cu o secundă înaintea benzii magnetice, reușind să-i stârnească zâmbetul Secretarului General, schițat cu o jumătate de gură, zicându-le parcă delegaților chioreni: „Bravo tovarăși, măcar atâta să faceți și voi! Eu am scris Tezele din Aprilie, le-am dat viață, voi trebuie să le faceți nepieritoare...”

Vocea primarului se potrivea de minune cu cea a lui Botoran, la fel de puternică și explozivă. Ecourile lor se revăsau dirijate de operatorii de sunet spre mijlocul sălii unde, după buna dispoziție a Secretarului General, pluteau în aer sau căpătau amploare și inundau tribuna Congresului. Cei doi erau sufletul delegației PCR din Chioar care, prin voioșia lor, antrenau și alte delegații din jur.

Cameramanii erau cu ochii pe ei. Datoria lor era să immortalizeze toate acele răbufniri ale congresmenilor ca pe niște explozii de bucurie ale oamenilor muncii și ale încrederii lor în conducătorii de partid și de stat. Același simț al responsabilității le impunea și datoria de-a ocoli anumite zone prea reci sau fierbinți, unde erau localizați delegații „problemă”, fie că erau prea reținuți în timpul aplauzelor și uralelor, fie că descindeau de la vârful puterii și se manifestau prea independent, asumându-și un plus de libertate, cum era și fiul „iubiților conducători”.

Cameramanii, cei care nu erau orbiți de fastul puterii, știau că toți acei congresmeni, care băteau frenetic din palme și strigau lozinci cu gurile întinse până la urechi, duceau o viață de huzur și nu cunoșteau ce-i sărăcia, frigul și întunericul din locuințele oamenilor muncii. Camerele lor de luat vederi, depistau de fapt evoluția ireversibilă al unui cancer social intrat în metastază, care îmbolnăvisese toate instituțiile de partid și de stat de la vârful și până la baza puterii.

Poate de aceea îl și invitase primul secretar la Congresul PCR,

și orașe, ridicând astfel nivelul de trai al poporului, pe cele mai înalte culmi de pace, civilizație și bunăstare...”

Cuvintele Secretarului General se topiră în urechile lui Boaru ca un cântec de leagăn. „Soldatul partidului”, cum îi plăcea lui să-și spună, își puse pe nas ochelarii fumurii, se îndosi după delegatul din fața lui, își rezemă capul de spătar, închise ochii și se lăsă sedus de niște viziuni mărețe. Era o altă dibăcie de-a lui, dobândită în timpul ședințelor de partid. Era expert în a dormi iepurește. „Cum reușesc”, le spunea acasă fetelor. „Am cizzeci și ceva de ani experiență... La comandă, toate simțurile îmi ațipesc...” „Și bunul simț”, observa uneori Tovărășica. Fetele râdeau școlărește. „Numai simțul auzului îmi stă de veghe. Când tovarășul ridică tonul, mă trezesc.” Când era în toane bune, nevasta îl privea suspect și-i zicea țuguindu-și buzele: „Când ești droghi, sforăi ca un porculeț.”

Se văzu teleportat într-un viitor nu prea îndepărtat. Era în toiul verii. Zbura. Dădea din mâini, își ținea picioarele întinse ca o pasăre. Plana peste un teritoriu aparținător primăriei lui, având ca reper spinarea dealului care desparte Sălnicul de Râpeni. În dreapta îi apărură satul natal, îmbătrânit ca o stambă veche. Ici și colo, grupuri de cooperatori lucrau la câmp. Trecu pe deasupra lotului de cartofi, sătenii dădeau din sapă, nu l-au observat. Când ajunse deasupra grădinii de zarzavat, o femeie dădu cu ochii de el, era baba Iuli. Cum îl zări de departe, începu să-l drăcuie furioasă: „Și acolo te-ai cocoțat, diavole? Du-te-n pustie și nu-ți bate joc de sat!” După ea se alarmară și alți lucrători și începură să arunce după el cu ce le cădea în mâini.

Boaru lopătă din palme până își luă înălțimea de siguranță apoi, fără să-și piardă buna dispoziție făcu un tur de recunoaștere peste sat, după care le întoarse spatele și trecu de partea cealaltă a dealului. Acolo descoperi o altă față a comunei. Cu toate că noua înfățișare a satului nu-i era străină, se întrebă totuși: „Unde a dispărut cătunul țiganilor Afumata, unde-s cocioabele lor?...” Șoseaua ce ducea spre Chioar era liniștită, nu se vedea niciun bețiv, nicio țigancă gureșă, niciun puradel în pielea goală, care să facă pe cascadorul sărind peste capota unei mașini și dându-se de a berbeleacul, ca pe urmă, părinții lui să se poată

lângă pădurea bisericii.”

Pe columnă apăru o fundătură de teren pe care se ivi o casă dărăpănată, învelită cu șindrilă. Pe prispa casei, trei mâțe se scărpinau de pureci. În odor, pe un țol vechi de lână, cu găuri cât palma, prin care se vedea troscoțelul, ședeau tolăniți o femeie, un bărbat și trei copii. Bărbatul era culcat cu capul în poala nevastei și cu picioarele desculțe în iarbă. Asupra lor roiau mai tare muștele. Femeia îi răvășa șuvițele de păr și îi vâna paraziții. Copii nu aveau răbdare, își înghesuiau și ei căpșoarele în poala mamei scâncind care de care: „Puca-mi și mie!...” Femeia le îndepărta capetele, zicându-le bucuroasă: „Stați!... Mai văd unu, doi, tri!...” „Pușcă-mi și mie!” se răsti la ea copilul dolofan care îi semăna lui Boaru-tatăl și împinse capul bărbatului din poală. „Tu n-ai păduchi și lindini,” îl liniști mama. „Ba am, că mi-au crescut!...” „Și mie!... Și mie!...” strigară frații scărpinându-se pe la urechi.

„Biata mamă! oftă nostalgic primarul, știa să numere numai până la trei. Când o întrebam câte degete are la o mână, îmi răspundea: „Tri și încă două...” „Până a apărut DTT-ul și organele sanitare au reușit să ne stârpească paraziții, ne păducheam pe ziare” își aminti activistul. Mămuca așternea «Scânteia» pe masă și ne pieptăna. Cădeau păduchii ca semințele de in. Noi îi pușcam pe unghii de le săreau mațele pe nas. Pe cei din haine, mămuca îi opărea cu apă clocotită. Cei lați nu se lipeau de noi că nu aveau unde se ascunde. Purici, aveau și bocotanii, nu ținea nimeni seamă de ei. Când nu avea ce să ne dea de mâncare, mămuca ne îmbrăca cu haine peticite, dar curate, ca să nu-i zică lumea «femeie puturoasă» și ieșea cu noi la cerșit. Fiind mai mare între frați, îi ceream tot timpul de mâncare, să știe lumea că suntem flămânzi”.

Pe columnă apăru Sălnicul și Ulița Mare, unde o femeie desculță cu coșul în spate, cu fața zbârcită și nasul roșu, privea iscoditoare la porți. O însoțeau trei copii, unul în coș, altul în brațe și Boaru care se ținea de rochia ei. Intrară în curtea unui cetățean, unde îi întâmpină un cățel care îi lătră până ieși o femeie din casă, apoi își văzu de treaba lui. Toți câinii o cunoșteau pe Cuțoaie. Dând cu ochii de gazdă, cerșetoarea clipi des din gene și printre lacrimi îi ceru gazdei ceva de lucru, „orice”, se milogi ea, „numai să le pot cumpăra copiilor ceva de mâncare.” „Nu

pionieri, apoi la UTM și tot el m-a trimis la școlile de partid și m-a ajutat să devin activist.”

Pe columnă apăru sala de festivități a Comitetului raional de partid, în care un grup de tineri întorși de la diferite școli de partid din țară erau felicitați cu strângeri de mână din partea secretarului raional pentru succesele obținute - printre ei și Boaru. Acesta a fost momentul în care noi, niște tovarăși ambițioși, ne-am unit forțele și am pus temelia Gospodăriei Agricole Colective din Sălnic. Ne-am riscat viața luptând cu partizanii, nu-i așa tovarăși?” întrebă primarul, cel de pe ecranul oficial. „Chiar așa!”, îi răspunseră susținătorii din sală. „Ne-am luptat cu sabotorii și chiaburii, nu-i așa?! „Chiar așa!”, îi confirmară tovarășii, răsplătindu-l cu ropote de aplauze. „Bocotanii n-au vrut să-și împartă averile cu noi. Unelteau pe ascuns, așteptând să vină americanii. Noi i-am demascat pe dușmanii poporului și i-am dat pe mâna Securității, i-am lichidat... Însă lupta de clasă nu-i terminată... Și urmașii lor își arată colții! Și ei se opun bunăstării și fericirii noastre... De aceea, tovarăși, până mai există elemente dușmănoase, trebuie să ne unim din nou forțele și să-i stârpim din rădăcini!

Încurajați de avântul lui revoluționar, tovarășii din sală începură să se agite, să ceară pedepsirea uneltitorilor în numele poporului. Pe toți îi cuprinse setea de răzbunare. Primarul socoti că a sosit momentul ca să supună la vot demolarea Sălnicului. Marcat de o puternică emoție, se ridică în picioare și le spuse susținătorilor: „Tovarăși... Această localitate nu mai dispune de niciun potențial economic. Nu-și mai poate asigura viitorul, trebuie să dispară! A fost ștearsă din noul plan de sistematizare rurală. Nu mai există... Pentru demolarea Sălnicului avem aprobarea organelor superioare de partid. Avem o strategie bine gândită. Iată cum se vor desfășura forțele în teren ...”

Pe columnă apăru din nou Sălnicul, cel de azi, cu multe gospodării pustiite, construcții vechi și sărăcicioase. Singură casa primarului, construită pe grădina Săcărenilor se ridică semeață printre coroanele nucilor seculari, făcând să-i lucească până departe acoperișul din tablă de aluminiu.

Localitatea părea asediată. Un cordon cenușiu de soldați înconjuraseră vatra satului. Copii de la grădiniță și cei din clasele

spre vila lui Boaru. Văzând-o, primarul, cel din amvon, în carne și oase, strigă disperat: „Opriți demolarea! Cine a dat ordinul să dărâmați casa mea?”

Toată strategia suferi un declin. Până și columna făcu o mică întoarcere înapoi. Primarul, cel în carne și oase, destupă sticla cu coniac și trase o dușcă zdravă. Cel de pe ecranul oficial își umplu paharul cu apă și bău cu sete. Cel de pe columnă continuă să fraternizeze cu „elementele dușmănoase” strigând lozinca hibridă. Vila lui Boaru se tot înălța semeață și se prăbușea printre coroanele nucilor seculari.

„Liniște!” - porunci primarul, cel din amvon, dar nu-l ascultă nimeni. Cel oficial continua să-și umple paharul cu apă și s-o bea cu sete. Tovarășii din sală scandau lozincile ceaușiste și băteau frenetic din palme.

„Liniște!” repetă el comanda și mai trase o dușcă de coniac. Când se uită la ecranul oficial, îl văzu pe „*iubitul conducător*” că se așezase pe scaunul lui și repeta insistent ordinul: „Continuați demolarea...” În clipa aceea își pierdu controlul și cuprins de furie începu să scandeze și el lozinca răzvrătiților: „Jos cu el demolatorul!” Tovarășii din sală îl susțineau, strigând și ei „Ura! Ura!”

Se trezi din vis numai când cineva îi trase un ghiont în coaste și-i spuse apăsător: „Taci din gură nebunule!” Își aruncă mai întâi privirea spre tribuna Congresului. Secretarul General era cu ochii pe el. Împietri de spaimă. Se uită pe furiș la Botoran. Acesta aplauda furtunos ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Încercă să aplaude și el, dar nu reuși. Palmele îi erau ca doi magneți cu polaritate identică, refuzau impactul.

Tecar Victor

doă nu aream cașel țeșta greu în spate, stin-
găm mai tare, așa, poate nu m-o fi auzit...

- Cine să te audă? Întrebă Petrea, al doilea
bărbat, eu cu mintea întreagă.

- Cel din luptă, care sedea la picioarele Măntuitorului și se ruga. Mi s-o părut că îi simu-
titul.

- Care simuțit?

- Cel care vorbea pe murea colectivizării.

- Acela o pient demult! Răse Onofri.

Bărbatii se alăturară de-o parte și de alta
a femeii și călătorea simți îndată că i se ură-
rea pomană cozului.

- Să ne lămurim, rase Petrea. Noi am venit în ur-
ma ta și te-am auzit dând binețe; eu m-am
uitat la luptă, dar n-am răzut pe nimeni...

- Nici lămurim?

- Nici. Lupta era așa cum a rămas de când au
demonstrat-o țigarii, întinsecată și gustie.

- Și iapa tăii atipea mergând pe drum, se distia
Onofri.

- Cine? se mira Petrea, nu-mi amintesc ce tot
tău să fi omul când ma căi.

- Nici eu, reamasese boțorul.

- Nu știu ce și cum, le spus femeia. Eu b-am
răzut pe simuțitul, nu mă prostii. Sedea acolo
la picioarele Măntuitorului și se ruga.

- Cine Măntuitor, tu femeie? se însușie Petrea.

De cel din Brauz lau furat țigarii și lau
jăcut elapetei. Altal nu-i, că n-o pres ni-
meu în loc!...

- Așai, încununată Jelucia și cum mă spuneau
fata îi duse în lume și Moronița mo mai răpuzo-
de truizoci și cema de aui, o cum o și arănd și ea
copii și nepoti. Când or do luma și sor așeza cu
tali' la mără, a trebu' să le puă cema în far-
furi, de unde?... La oros, zoderuic se duci, poti
cutreiera mogoznelu cu baci în mână, mi pri-
mestă nimic, toate-s la ratiu!
- Di răbda foame și pareul lor mănca alti,
spuse dănd nepăsător din mâini hoșterul.
- Acum, să vedem care pe care. Marăița și cu
nu se lasă. Citite "Psalterea" până la capă, apoi co-
da din muzee...
- Poate so uțeseă până la Sfântul arhiepă, chiroti
hoșterul, de astia nu se leagă.
- Nu-i chiar așa. Marăița stie o stie. Cu post și
rugăciuni și-o' adus și lărlățul scără, tocmai din
Siberia.
- Când o fost asta? întrebă nevăzător Petrea.
- Mai' au, când o' simut part negru. S-o trazit cu
el în adar. Era co nu duc de ceată și așea chi-
pul lui.
- Asta-i prea cu caarm, zise hoșterul.
- Si memoria lui Păcalita o citit Psalterea,
și' au'nti memoria cea răsucă.
- Altă erbarie, dădu plicărit din mâini Onopri-
rui și se plimba într-o curte împrejmuțată cu
sâmbă ghimpuțată. S-o strigat. El so uitat la
ea și n-o recemerănt-o.

Dă-le Doamne

Dă-le Doamne la români,
Minte multă dacă poți.
Ca din vrednicul popor,
Să-și aleagă un păstor,
Să nu fie neam de hoți.

Noroc le-ai tot dat cu carul,
Au fost harnici ca furnica,
Când să-și ia și ei răsolata,
I-au furat " stânga " și " dreapta "
Și-au rămas cu poli-tica...

Timp de douăzeci de ani,
Zestrea țării ca un stup,
Aleși și realeși,
Au vândut-o la șnapani,
Pe șpagă și pe ciubuc.

Dă-le Doamne la români,
Încă o " revoluție ".
Să priceapă și netoții,
Cine-i domn și cine-s hoții,
Ce-i aia " tranziție ".

Victor Tecar

C. REFERINȚE CRITICE DESPRE OPERĂ ȘI AUTOR.
MENȚIUNI. CONSEMĂRI
(în ordine alfabetică)

În volume:

Brezovszki, Ana-Maria ; Grigor, Ana ; Vanciu, Florina. *Ion Burnar*: caiet biobibliografic aniversar. Baia Mare, 2008, p. 56.

Brezovszki, Ana-Maria ; Grigor, Ana ; Vanciu, Florina. *Vasile Morar* : caiet biobibliografic aniversar. Baia Mare, 2009, p. 53.

Ghenceanu, V. R. *Comentarii de sâmbătă* : eseuri, interpretări, note. Baia Mare : Editura Proema, 2004, p. 265, 289, 295, 303.

Goja, Anca. *Un jurnalist prin bibliotecă* : (articole publicate în „Graiul Maramureșului” în perioada 2004-2008). Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2009, p. 186, 247-248.

Grigor, Ana ; Pop, Liana. *Săluc Horvat* : caiet biobibliografic aniversar. Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2010, p. 49.

Grigor, Ana ; Pop, Liana. *Teodor Ardelean* : documentar biobibliografic aniversar. Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2011, p. 91, 159, 173, 192.

Horvat, Săluc. *Nord Literar* : nr. 1-50 : iunie 2003-iunie 2007 : Indice bibliografic. Baia Mare : Editura Nord Literar, 2007, p. 8, 35.

Mihai, Ion M. *Prefață* : dezîmproprietărirea țaranului român. În:

în ziarele și revistele din Baia Mare: Graiul Maramureșului, Glasul Maramureșului, Nord Magazin și Archeus.

Temian, Laura ; Marinescu, Otilia ; Brezovszki, Ana-Maria. Autori maramureșeni : dicționar biobibliografic. Baia Mare : Umbria, 2000, p. 499.

În periodice:

Andreica, Alina. *Coșmarul comunismului retrăit în romanul „Visul ca pedeapsă”*. Glasul Maramureșului, 7, nr. 2024, 29 nov. 2003, p. 3.

Andreica, Alina. *„Monumente UNESCO din România” - Cartea anului 2008*. Glasul Maramureșului, 13, nr. 3792, 28 sept. 2009, p. 4.

Andreica, Alina. *Salonul de toamnă al editurilor băimărene : în sala de conferințe a Bibliotecii Județene*. Glasul Maramureșului, 7, nr. 1978, 7 oct. 2003, p. 2.

Bala, Ion. *„Nord Literar” – o revistă pentru biblioteca noastră*. Informația zilei de Maramureș, 3, nr. 606, 30 sept. 2003, p. 4.

Bâle, Alexa G. *Semnal*. Jurnalul de vineri, 7, nr. 294, 12-18 sept. 2008, p. 10.

Bisztricki Florian, Ștefan. *Amore, More, Ore, Re, Teatru la șură*. Jurnalul de vineri, 7, nr. 292, 29 aug.-4 sept. 2008, p. 11, 16.

Bonaț, Daliana. *Programele culturale ale Bibliotecii Județene „Petre Dulfu”*. Bibliotheca Septentrionalis, 11, nr. 2 (21), 2003, p. 60.

Botiș, Ioan. *Revista „oamenilor albi”*. Gazeta de Maramureș, 7, nr. 301, 6-12 sept. 2007, p. 17.

Brezovszki, Ana-Maria ; Grigor, Ana ; Vanciu, Florina. *Manifestarea*

Dragomir, Vasile. *Victor Tecar și uiumul pentru vise* : [recenzie la volumul *Visul ca pedeapsă*]. Jurnalul de vineri, 2, nr. 53, 21-27 nov. 2003, p. 9.

Dragoș, Gelu. *A apărut numărul 3 al revistei „Vatra Chioreană”*. Informația zilei de Maramureș, 9, nr. 2422, 8 sept. 2009, p. 9.

Dragoș, Gelu. *Cenaclul Scriitorilor a debutat în forță în 2010*. Graiul Maramureșului, 22, nr. 6025, 11 ian. 2010, p. 6.

Dragoș, Gelu. *„Înapoi în viitor”* : o nouă apariție sub semnătura Paul Beldi Ladislau. Graiul Maramureșului, 22, nr. 6024, 9 ian. 2010, p. 6.

Dragoș, Gelu. *La OJT s-au lansat o carte și o revistă*. Informația zilei de Maramureș, 9, nr. 2480, 14-15 nov. 2009, p. 7.

Dragoș, Vasile. *La Cenaclul Scriitorilor s-a inaugurat „Vitrina cu cărți”*. Graiul Maramureșului, 16, nr. 4229, 1 mart. 2004, p. 3.

Dragoș, Gelu. *Profesorul Ion Georgescu a citit la Cenaclul scriitorilor din Baia Mare*. Graiul Maramureșului, 21, nr. 5819, 9-10 mai 2009, p. 5.

Dragoș, Gelu. *Sala Cenaclului Scriitorilor a primit denumirea „Ion Burnar”*. Graiul Maramureșului, 23, nr. 6386, 15 mart. 2011, p. 6.

Dulf, Oana. *Victor Tecar și „Visul ca speranță”*. Glasul Maramureșului, 11, nr. 3019, 10 mart. 2007, p. 5.

Dulf, Oana. *„Visul ca iertare” din obsedantul deceniu* : [lansarea volumului cu același titlu de Victor Tecar]. Glasul Maramureșului, 12, nr. 3545, 29 nov. 2008, p. 7.

Fărcaș, Andrei. *La 15 ani de bilanț al consiliilor locale* : sărbătorile

Herteg, Nicolae. *S-a citit proză. Mini-cronică.* Graiul Maramureșului, 14, nr. 3725, 4 iul. 2002, p. 3.

Horoba, Ionuț. „*Visul ca iertare*” - un nou volum din trilogia semnată de scriitorul Victor Tecar. Glasul Maramureșului, 12, nr. 3533, 15 nov. 2008, p. 7.

Ignat, Dragomir. *Cărțile anului din Maramureș.* Glasul Maramureșului, 8, nr. 2274, 27 sep. 2004, p. 19.

Ignat, Dragomir. *Obsesia comunismului în „Visul ca pedeapsă”.* Glasul Maramureșului, 8, nr. 2219, 24 iul. 2004, p. 3.

Inaugurarea sediului Cenaclului Scriitorilor din Maramureș: participare record și un regal cultural pe măsură. Pagină coordonată de Ion Burnar. Informația zilei de Maramureș, 4, nr. 719, 17 febr. 2004, p. 5.

Interviuri, monografii, documentaristice : Aurel Pop sau vocația de a intervieva. Pagină realizată de Ion Burnar. Informația zilei de Maramureș, 9, nr. 2432, 19-20 sept. 2009, p. 7.

Jurcă, Ștefan. *Cenaclul Scriitorilor rămîne singurul instrument de cultură din Maramureș.* Clipa, 2, nr. 94 (212), 17 mai 1995, p. 2.

Jurcă, Ștefan. *Ultimul popas în infern este la ședințele Cenaclului Scriitorilor din Maramureș.* Clipa, 2, nr. 76 (194), 19 apr. 1995, p. 6.

La Cenaclul Scriitorilor a citit Claudia Tomescu. Informația zilei de Maramureș, 4, nr. 789, 11 mai 2004, p. 5.

La Cenaclul Scriitorilor a citit Victor Tecar. Pagină coordonată de Ion Burnar. Informația zilei de Maramureș, 7, nr. 1655, 6 mart. 2007, p. 5.

La Cenaclul Scriitorilor... cu Laurențiu Ulici. Pagină coordonată de

V ictor T ecar - 70

bântuit de vise scriitoricești : [parodie]. Jurnalul de vineri, 7, nr. 294, 12-18 sept. 2008, p. 16.

Petricec, Nicolae I. *Lansări.* Informația zilei de Maramureș, 8, nr. 2191, 2 dec. 2008, p. 4.

Poezie, proză și muzică la Cenaclul Scriitorilor. Pagină coordonată de Ion Burnar. Informația zilei de Maramureș, 4, nr. 755, 30 mart. 2004, p. 5.

Premiile pentru Cărțile anului 2003. Nord Literar, 2, nr. 10, oct. 2004, p. 2.

Revista revistelor. România literară, 37, nr. 7, 25 febr.-2 mart. 2004, p. 32.

Revista revistelor. Nord Literar, 4, nr. 4, apr. 2006, p. 15.

S-a încheiat o stagiune la Cenaclul Scriitorilor. Pagină coordonată de Ion Burnar. Informația zilei de Maramureș, 3, nr. 534, 8 iul. 2003, p. 7.

Sabău, Valeriu. *Au citit Victor Tecar și Dorel Macarie. La Cenaclul Scriitorilor din Maramureș.* Glasul Maramureșului, 4, nr. 1190, 3 mart. 2001, p. 2.

Scheianu, Nicolae. *Archeus.* Necenzurat, 1, nr. 5, 17-23 apr. 2007, p. 15.

Scheianu, Nicolae. *Cărți ale scriitorilor maramureșeni : sub teascuri sau în librării.* Nord Magazin, nr. 4, 27 mart.-2 apr. 1995, p. 11.

Scheianu, Nicolae. *De 40 de ani, Dumitru Rusu n-a lipsit de la nici o întrunire literară :* la Cenaclul Scriitorilor. Nord magazin, nr. 18, 3-9 iul. 1995, p. 13.

Strete, Ion. *Metafora sugestivă sau sugestia metaforei în romanele lui Victor Tecar.* Graiul Maramureșului, 21, nr. 5861, 27-28 iun. 2009, p. 5.

Teodor Ardelean, directorul Bibliotecii Județene, a oferit cărți-tezaur unor literați. Informația zilei de Maramureș, 7, nr. 1848, 22 oct. 2007, p. 6.

Tinerii sunt invitați la Cenaclul Scriitorilor. Pagină coordonată de Ion Burnar. Informația zilei de Maramureș, 3, nr. 654, 25 nov. 2003, p. 5.

„Triunghiul morții” (volum colectiv documentar) și „Visul ca iertare” de Victor Tecar : cărți despre „obsedantul deceniu”. Pagină coordonată de Ion Burnar. Informația zilei de Maramureș, 8, nr. 2123, 13-14 sept. 2008, p. 7.

Un an de Academie OJT. Nord magazin, 5, nr. 205, 19-25 febr. 2009, p. 4.

Un regal de proză la Cenaclul Scriitorilor. Pagină coordonată de Ion Burnar. Informația zilei de Maramureș, 9, nr. 2243, 7-8 febr. 2009, p. 7.

„Vatra Chiooreană”: prima publicație apărută vreodată în Țara Chioarului : Revista revistelor culturale. Pagină coordonată de Ion Burnar. Informația zilei de Maramureș, 6, nr. 1509, 12 sept. 2006, p. 5.

Viața de cenaclu. Pagină coordonată de Ștefan Jurcă. Opinia, 4, nr. 974, 3-4 mart. 2001, p. 12.

„Visul ca pedeapsă” de Victor Tecar : un memorial al durerii în proză. Pagină coordonată de Ion Burnar. Informația zilei de Maramureș, 3, nr. 648, 18 nov. 2003, p. 7.

„Așa s-a întâmplat cu romancierul Victor Tecar, cu care ne-am pus obraz în față la obraz, alaltăieri, în scorbura zăpezii. Nu-mi dăduse cartea lui *Visul ca pedeapsă*, Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, Baia Mare, 2003, cu o consistentă și pertinentă prefață, Dezîmproprietărirea țăranelui român, semnată de Ion M. Mihai cu următoarea remarcă pe pagina a treia: „*Cartea Visul ca pedeapsă de Victor Tecar apare în cadrul Programului «Maramureșul perpetuu», Seria «Debut», inițiat de Biblioteca Județeană «Petre Dulfu» Baia Mare. Coordonator program, Teodor Ardelean*” și m-am întristat că nu voi avea un punct de sprijin în vorbirea cu pixul despre prietenul meu. S-a făcut luntre și punte și mi-a dăruit-o cu dedicație, ocazie cu care am băgat seamă ce mult își iubește autorul opera. Cartea era învârtită într-o coală albă, semitransparentă, prin care abia de se vedea grafica de pe coperta întâi, semnată de Maria Mariș Dărăban, că pe patru stă autorul privind cu ochi albastru ziua ce trece. [...]

Victor Tecar trăiește dramatismul acestei ordini creștine, zguduitoare prin frumusețe și dramatism, proprietatea, pruncuții care fără „vacă” nu pot trăi și la urmă, tot timpul la urmă, țăranelui român. Și peste această iubire trăită până la arderea de sine completă și atât de firească, vine comisarul și toate relele care-l însoțeau, pârjolind și smulgând din ordinea ei firească viața românului întors de pe front. La moară la Remecioara, unde în tinerețe a fost morar, un bătrân îl întreabă: oare cât or sta aiștea peste noi? Tânărul de atunci dă un răspuns în șoaptă și cu fereală: cam zece ani, la care bătrânul începe să lăcrimeze, rostind ca pentru sine: mă tem că n-oi mai trăi atâta. Dramatic. Acest schimb, pentru un om oarecare, fără nici o relevanță, dar zguduitor și care, după cum mi-a mărturisit, l-a marcat, l-a chinuit, l-a purtat ca pe o obligație morală, l-a angajat să scrie cronică acelor vremi. O cronică atât de reală, de zguduitoare, cu personaje identificate până la confundare cu cele de la mine din sat, care au populat câțiva ani viețile noastre, și din țara aceasta încât, citind romanul lui Victor Tecar, te întorci în timp și revezi totul ca într-un film demult turnat. Victor Tecar nu-l poartă pe cititor într-o altă lume, cel puțin pe o parte dintre noi, ci șterge praful de pe o lume pe care am trăit-o. Cu dramatism, cu

Sălnic – din Chioar (Maramureș) și redă viața de acolo din perioada respectivă, cu toate tribulațiile și cu convulsiile sociale de atunci, reușind să creeze o panoramă a satului românesc cu specificul locului, din acele vremuri de restriște. Sunt redat aspecte din viața cotidiană a oamenilor, cu neliniștile care-i stăpâneau, relații familiale, între rude, vecini, prieteni și reprezentanți ai opresiunii, cu anchetatori, torționari și cu lumea concentraționară, totul fiind verosimil, parcă prins într-un proces-verbal, părând a fi realitatea însăși, nu operă de ficțiune.

Toate discuțiile oficiale, replicile, lozincile, îndemnurile, sunt exprimate în limba de lemn, atunci în curs de introducere în limbajul partinic: „lupta de clasă, dușmani ai poporului, consolidare, dezvoltare, element înrăit, mânie proletară, mânie tovărășească, sabotor, avânt revoluționar” etc., etc., fac parte din fondul principal de cuvinte folosite abuziv de către toți activiștii de partid și bineînțeles de personajele romanului. Ca să poată supraviețui, arată autorul, oamenii foloseau un mimetism continuu: una gândeau, alta spuneau și altfel acționau. [...].

Romanul întreg este o mărturisire de epocă în termenii și accepțiunile de atunci, bazată pe observații directe, unele evenimente chiar trăite, ci nu o invocare sau o analiză, o invenție de scriitor ori o sumă de reflecții din perspectivă ulterioară. Autorul, care-și păstrează pe tot parcursul scriiturii același registru stilistic și aceeași tonalitate, apare ca un fel de grefier al evenimentelor și întâmplărilor pe care le povestește prin gura personajului narator, detașat complet de acțiune. Personajele – pe de o parte țăranii surprinși, speriați și consternați de cele ce se întâmplă, pe de alta, o lume de activiști reduși și leneși, dar vicleni, perfizi, ipocriți și profitori, dezumanizați de voința de putere – se autodefinesc prin faptele și vorbele lor, conturându-și astfel caracterele, exact ca în romanele tradiționale. [...].

Deși încă neomologat ca romancier de critica literară și de cititori, Victor Tecar se impune totuși prin acest roman unde dovedește putere de surprindere a unei realități social-politice aberante, în mare efervescentă și schimbare structurală, ideatică și comportamentală, așa cum a fost satul românesc, în timpul uzurpării dreptului țăranilor de a avea pământ și a transformării lor în fantezo.

„În vara anului trecut, în timpul festivalului „de mândre arte” de pe înalțimile Prelucilor, l-am văzut pe autorul cărții din care încerc să deslușesc câteva sensuri, citindu-le de pe prispa unei case bătrânești, unor oameni – în mare parte ai locului – care-l urmăreau vrăjiți. Le citea ceva, despre care păreau cu toții că le era familiar; le citea ceva care venea direct din ființa lor și ei păreau că înțeleg asta. La ora aceea târzie de noapte de vară se petrecea, pe nesimțite, o comuniune stranie, proprie numai artei adevărate. Sătenii din Dealul Corbului, din Preluci, din Arșița, din Copalnic, din Vima, din Sălnița sau chiar din sate mai îndepărtate ascultau pe cineva dintre ei, care le spunea povești, pe care – parcă – le știau de undeva. Victor Tecar, autorul romanului „Visul ca iertare” (Editura Risoprint, Cluj Napoca, 2008) – continuare a volumului „Visul ca pedeapsă” din 2003 – este originar din acele locuri și pare să se identifice până la contopire cu ele. „Visul ca iertare” este un roman despre care voi afirma întotdeauna că face cinste literaturii române din această parte de țară, un volum cu calități indiscutabile, întreg, îndelung gândit și lucrat, responsabil și recuperator. În aparență, este un volum despre colectivizare, despre colectivști și despre problemele lor, dar în esență este o dramă a deturnării sensului normal al istoriei, o dramă a intruziunii unui corp urât și străin în trupul sănătos și normal al unei comunități venite din istorie, supraviețuitoare a unor nesfârșite încercări în fața cărora a stat demnă și din care a știut ieși, mai întotdeauna victorioasă ori cel puțin întregă. Cartea nu este, cum te-ai putea aștepta, didacticistă, moralizatoare ori desuet rurală, cu rol de a preamări și obloji virtuți închipuite ale comunității în care a trăit. Ea povestește bătrânește și cu vână autentică de prozator despre ceea ce a venit deodată, ca o pecingine peste oamenii unui ținut și s-a întins mai apoi în toată viața oamenilor și peste tot ceea ce era odinioară curat și se desfășura firesc, după reguli venite din veacuri de conviețuire, cu tot ceea ce era în preajma lor. Satul lui Victor Tecar este unul arhaic, dar nu înghețat în timp, un sat peste care colectivizarea a picat nefiresc și neașteptat, ajutată de chiar unii dintre oamenii locului care nu au fost capabili să înțeleagă și să cultive adevăratele virtuți și valori, instaurate din vremuri îndepărtate de strămoși, cu rol de pietre de hotar [...].

Dragă tată,

cu ocazia sfîntelor sărbători ale Paștelui, îți
 scriu multe sărbători de meseta fărîșite. Să-ți
 vei dăna la biserică și însernd pînă și pe
 tine găsește cele gloriole și cu dăruiri în tu de
 drag ca și tu, fărîșite și dăruirea, să-ți
 crești încă un diaz în mod sigur și să-ți tre-
 mure de drag. Să-ți mai dăna și să-ți dăna la
 scris în scrierile mirabile de rezonanță proaspate,
 Măști simple, și vorbe și putere și glorie, în scri-
 erile de pălărie din, scrierile cu cea dragă. Tu
 o să scrierile și să dăna și dăruirea, și un la
 abea dăna sălăvășii după înmormîntarea lui
 mării-și, care să dăna pe drumul de scrierile ve-
 nite, să dăna și scrierile. Tu dăna și să-ți
 pălărie și dăna și să dăna dăna
 dăruirea de mine, și să-ți pregătirea volumul
 de partii să dăna dăna la tipar. Să-ți să dăna
 scrierile scrierile, dinaintea scrierilor de scrierile.
 Să-ți să dăna scrierile și scrierile
 să dăna și să dăna scrierile și scrierile, și
 dăruirea și partii mea cele mai bune și dăna
 dăruirea și scrierile și scrierile și scrierile
 al lumii:

Știțor a scriat!

La mult drag,
 Tătu

București,
 23 aprilie 2003

Dragă Victor,

După cum vezi, îți scriu mai repede decât te așteptai.
 Ca să fii sincer, nici eu nu mă așteptam să-ți scriu
 așa degrabă, însă având în vedere promisiunea făcută
 lui Ștefan Florian din Dealul Corbului, lui să nu-mi
 calce în picioare cuvintele ca citonile cu care ar
 fi putut primi o primărie de post din Săpoca,
 dacă nu ar fi fost sparte, de A-ze și pocăzit
 Ștefan și ar fi căzut în fundul biceai de mirare.
 Prin vinurile tramvay-ului te rog lui Ștefan Florian
 că nu am interesat în cetera, poate măci din nou
 vorbi despre felul cum se desfășoară bănturile alcoolice,
 și am văzut cămpăruindu-se doar de la diverse
 țări și specii amestecate, bitter whisky, palinka,
 vinuri de diferite calități, însă nu am întâlnit
 vinurile din provincie care să desfășoare băntura
 alcoolice. Palinka ungurească se desfășoară la prețul
 de 340 lei sticla de o jumătate de litru. Băntura
 de bitter whisky (bitter whisky) mult mai scump, variază
 între prețurile de 800-12.000 lei în funcție
 de calitatea produselor, și nu pot constitui temeiuri
 de comparație cu țara de Maramureș. O explicație
 a faptului că nu am văzut desfășurându-se
 țara de Maramureș sau de alte regiuni productive
 pe prețurile amestecului, ar fi și faptul că într-o
 serie de magazine ale capitalei se desfășoară (absol)
 spirit alb rafinat la prețul de 460 lei kilogramul
 având tăria de 65°, iar cei ce consumă această
 băntură și nu numai, preferă să cumpere spirit
 rafinat, făcând dintr-un litru de absol doi
 litri prin diluare cu apă care se mai găsește.

ast. rezolva Sultan Wahid, ginerele Maricanei
 problemei baserului pentru obtinerea cetateniei
 române. Din păcate am ajuns la Inspectoratul
 după orele de program. Un subofiter de serviciu
 de la Inspectoratul Inspectorat, la întrebările celor
 doi: Sultan Wahid și Maricana, în legătură cu
 posibilitatea obținerii baserului, a spus că în
 ultima instanță se poate obține baserul și în
 lipsa titlului, prin prezentarea unei persoane cu
 o copie de pe pasaportul acestuia. Informația
 s-a dovedit a fi în total eronată, răci a doua
 zi când nu am prezentat cu copia de pe pas-
 port a domnului Sultan Wahid la baserul
 Inspectoratului General al Politiei pentru a-mi
 elibera fișa de ocupare a baserului pentru
 aresta, nu domni în exercitiul funcțiilor de la
 Ghusul baserului mi-a spus că cine nu a dat
 acasă informație habar nu are de legea ce
 privește problema baserului, care nu poate fi re-
 solvată decât în prezenta promovii ce poartă
 obținerea arestului art. 174, cu toate bunăvoința
 mea nu am reușit să fac nimic pentru domnul
 Sultan Wahid și ce privește problema baserului.
 De altfel, i-am scris imediat ce ~~am~~ m-am
 întors de la Inspectoratul General al Politiei, o
 persoană doamna Maricana, relatându-mi toate
 problemele baserului și prezentându-mi totodată
 Programul orar de lucru de la Inspectoratul
 Institutiei.

Dragi Victor,

Deși am încercat să rezolv problemele pe linie de
 revizuire ca să pot face schimbările alături de cei dragi
 și apropiați, nu am reușit, intrucât au fost factori ce nu
 au trebuit de omnia mea. În general, în ce mă privește
 lucrurile merg mai prost decât până acum. Adică publica-
 țiile de specialitate, publicatiile științifice în general
 suferă din cauza tuturor celorlalte publicații cotidiene,
 care au depășit cifra de 2.200 și care pot la marea
 față, laturile și gurașul print' acumulat în aproape o
 jumătate de secol de totalitarism. În pînă asta mă
 plîng. Cu apăr. este foarte bine. Cu apăr. Scărilor, Marga-
 fana, Balașoiu, Tromboul, Ibrăși e bine. Cu apăr.
 revist' geografice de asemenea este bine și mai învătă
 bănuie în de poziție să se împerechee ca să se simte și
 mai bine. Deși, din partea mea au o anumită doză de
 credibilitate. Dece ce mă milanește încă este faptul că
 la ora actuală nivelul cuceririi este mai jos de gaura
 cerului și nimicuri sau aproape nimicuri în acest sens
 nu prea face mare lucru. Cotidianele care pot veni la
 descărcarea teminilor necesare în cea mai mare parte
 prin Solovoi ortalerie, și totuși logorici sunt foarte
 mai puțin, am mai spus că în cele de ordin sexual, și
 cînd raportele de cel mai înalt nivel științific au de
 suferit din cauza lor, înlocuindu' cu un mai e drept.
 Este adăugat că la ora actuală apăr. publicatiile care
 au fonduri, și cele care îngrijora cu vreo o mie de
 m' cele de ordin sexual au, și în orice caz face mai
 lumina tot în jurnal' sexuale pe simptome ori vreau să
 deumantem, ori cu vreau, aceasta este raportanta fortelor
 darba în cea mai mare parte, și în Regimul animal' și
 în de cel social. Poate că o să mi' contribuie în ce privește
 Regimul animal, afirmînd că încă este răzuit nivelul

-3-

încă nu mi-am terminat volumul pentru a-l preda la
 un critic literar înainte de a-l înainta la editură.
 Dar m' am arast cum nu mi fac iluzii, mai ales când
 pot să citesc ~~de~~ murginire în fitecată exist' din partea
 celor ce sînt puși în discuție și să dau verdictele.
 Am vrut să scriu o murgură proprie în revistă.
 România mare, înse morală infatușă și boromăie
 hădieu Tudor a făcut să nu mi s' primărași sub
 nici o formă, motivând că în revistă lor (a lui și a
 lui Eugen Barbu) publică numai antologie de
 poezii clasice patriotice. Fără să văd nu a publicat
 fiind cărua deșit din Timișoara, Blaga, Arghezi,
 Hădele, Măteiuș, etc. alorini, lui alături de aceștia
 m' a predicat în România lui m' a fidelitatei pale
 Florin Măteiu. Dînd dovadă de obstinată nu a
 vrut sub nici o formă să mi primărași poemul,
 niciodată m' a interesat cel puțin conținutul meu,
 iar în momentul cînd am decis să m' eu doborî
 sînt dar cînd mi-a spus că el m' a publicat
 cîeva poezie din cauza dorinței lui, mi-a spus că mi-a
 forțat mîna. Așa domde! Să mi forțez mîna!
 Acelas poem l-am dus la directorul redacției
 "România", în persoana lui Ion Petru. Poemul a fost
 cel puțin simțit, mi-a citit poemul, i-a plăcut, mi l-a
 apreciat, dar a spus că sub nici o formă nu poate
 să mi-l publice, că nu vrea să ajungă din cauza lui
 (a poemului meu) să fie dat afară din revistă.
 J-au explicat că este de-a dreptul absurd să puni cineva
 astfel pe lumea m' să fie excluzat din cauza actiunii
 cărua se simtă tot posibilul căre deșit din
~~cauza~~ tantele m' actiunii pale, și că în definiție s' la
 vîna deșit în ea trebuie să fie tras la răspundere
 pentru conținutul cozii. Am dat cu el de vîna
 aproape deșit ord, discutînd diverse probleme de
 ordin politic, economic și cultural.

Dragă Victor,

În primul rând vreau să-ți mulțumesc și cu această ocazie pentru ospitalitatea de care ai dat dovadă cu prilejul Revelionului și a trimisii mele. M-am simțit foarte bine la tine. În afară de aceasta ți scriu mulțumesc și pentru "sădătura" că nu-i de ici de colo, arătându-ți o agheasmă pentru blagoslovirea găteșului. Fără cumpereile ce să-ți mai spun: așa fost mai presus de carnea de găină, comorind cu cea de sigure sau miel. Încercam să o să-ți faci apariția în București la sfârșitul lunii ianuarie, să te servesc și eu cu dischetele minuscule ale "caldășului": pui fript cu mălai gal, abuzivitate bătuță pe ambele părți plus țesele untul din ea, corect cu dubla găure. Oricum, dacă o să vii în Capitală, n-o să te las flămând, chiar dacă o să-mi lichidez una sau două din mesă; mă gîndesc la cea din Fădul dracilor și aialaltă de la Malul Storp. Din altă ordine de idei, aș vrea să-ți spun că nu prea mult am avansat cu învățătura, că de, vorba proverbului: omul cît trăiește tot învață. Am reușit să învăț puțin cît n-am învățat, adică să mă duc de mine necioplitul, care pe vremea mea consideram nu numai răpit ci în faza de det cu țindărea, adică în faza de fătuire cum s-or spune.

-3-

Decipisa am pus-o în plicul adresat de dînsul
dînsului, pe care ti-l trimîti alăturat.

Scuzele domnului tînjor adesea mie, a
sunt de mai mult timp, înă factorul postal
negativindu-mă acasă înainte de orele 17, nu
mi-a rîmînet-o, lăsîndu-mi Aviz pentru a o
dîdica de la postă, fapt care a mai lungit
cu încă vreo 6-7 zile primirea ei.

Transmite-i din partea mea domnului tînjor,
cele mai sincere urări, multă sănătate și
bună reușită problemele petitate la forul
Anpim.

Aștept să vă văd în București, să trec pe la
bajdișca mea din Șereni.

Iti urez multe realizări pe plan spiritual și
mare belșug în urma portării ideilor și a
dorurilor ce te frîmîntă.

Cu drag,

Stănișcu

București, 31.01.1989

Nu răz dară² ai obținut cumva numărul
~~exemplarilor~~ lui Part în mi-l romuni și mie,
 și-l mai scut.
 Au po-ti vedea noua mea adresă imediat
 pe o hâmițetă cu camera.

După aceea va trebui să-mi rulez toate
 actele doveditoare care să ateste nevinițivitatea
 mea, acutind-se pe inculpată în același timp.
 De la spitalul Sundeni vreau să-mi obțin
 asigurarea care să ateste că preferența bolnavă
 nu a fost internată acolo în perioada concediu-
 ului meu legal de odihnă, cum m-a înșelat
 că este în spitalul respectiv internată.

Aceasta va fi un act oficial, care nu poate fi
 contestat de nimeni. Apoi despre păstrarea
 domiciliului stabil, nu mă pot fi înșelată
 acuzat, chiar dar-ar face-o ea, intruât în
 actele, respectiv în registrele de imobilitate
 figurez și aici u-am figurat vreodată, și
 în aceste documente tot acte oficiale se pot
 înveni. Ca mai mult, acestea sînt singurele
 acte care atestă adresa și domiciliul meu
 stabil făcîndu-mi interesul ei de a se lăbăra
 de mine. În afară de aceste acte doveditoare
 favorabile, am și mai adun actele care o
 să-mi servească la divorț. Oricum, eu nu o
 mă pun pe răz divorțul, lăsîndu-mi înțelctatea
 ei, pentru a-și răz continuarea ~~și~~ falsele
 argumente.

Victore, problema nr. 1. Este pentru mine găsirea
 unei camere confortabile pe timp îndelungat.

4
 Do mai avea multe mîti pîsiri, dar nu toate
 sînt importante și în' afară de aceasta pînt
 și foarte obosiți, ca și un om epuizat.
 Sînt plietiviți, amețiti, stressați și toate acestea
 mă măcina într-o mare măsură. Dar voi
 depăși și acest măcină și propria subitanță
 și ultimele resurse pe care le mai am în
 suflet.

Spor la lucru în vocație și vezi Hicore
 multă sănătate și în' curînd de rîsi bine.
 Cu deosebită stima, al tău amic,
 Valeriu

București, 18 august 1979

P.S. Multe salutări și urări de bine
 lui Stommu Bogar, din partea mea.

Cu salutări prietenești,
 Valeriu

11-12-68

Belus.

Dragă Victorie

În primele rânduri - fără a fi
 considerat -reau să-mi cer iertare
 pentru că mi-ai scris mai
 repede, întrucât eu fost foarte
 ocupat în marea mea viață căzută.

Te rog să mă ierți deoarece
 că mi-ai scris atunci despre la
 "Criminal" că să ne întâlnim
 să ne luăm rămas bun.

Dragă Victorie, am plecat
 din Satu Mare la 7¹² peora, iar
 dimineața la 5 am fost în Belus.
 Cici, fiind în preajmă mea fiind
 aproximativ la 5 mi-ai scris
 5-6 zile din prisădă.

Pe mă prea răpădă cu stăruință
 și de programul săptămânal cu
 chestiuni pe care în viața civică

III

Și acum sperăm să te rog
să vorbești cu Nicolae să nu
se supere că nu i-am scris.
E să-i scriu și lui muncii
să-și ia puțin timp.

Cum este și lui Nicolae că
la noi 'măi colegi de pleacă
foarte mult peșteră lui.
Proza ta și a lui George
nu am avut încă timp
suficient să o citesc cu
pauză împreună.

Șopă Victor este
neabătător scopul tău, în
care să-mi scrii ce mai faci
tu, Mariana, dacă te găsești
tot în relații bune cu ea (eu
dorea mult acest lucru, mai
ales după ultima noastră
trăire-înțelegere).

P.S. Deoarece lui Bogdan,
Mureșan să le scrii că o să
le scriu în curând.

22 dec 1968

Dragă Victore

Au fost placut surprins când am primit răspunsul de recunoștință pe care ți-l-am trimis-o, știind încă vorba că ții ai scrisorile mele punctual primite al meu.

Dragă Victor, mulțumindu-ți de scrisorile în noua mea postură de optzeci, pot să-ți spun că mi-a prindut simțirea atât în partea de "chopți" cât și în partea de "nepozi", mi-a prindut "deconstrucția" optzeciului meu în formă, precum și celelalte cuici "ortodoxe".

Optzeci - am terminat perioada - amu ~~am~~ timp siber pe care îl folosesc pt. meditație și pt. corecționare.

Apoi scrie, dar menționăm în scris cu famuloal celor 21 de ani de viață noastră.

Știu și știu pe geamul de la depozitor iar gândul meu stăruie spre atâtea lucruri frumoase din viața noastră, spre libertate, spre cor.

Am multumesc mult pt. informațiile pe care mi le ai dat atât despre tine cât și despre viața noastră.

Pe care lucrurile te deservesc pt. promisiunea lui Nicolae și George. Dacă nu am supărat deosebit Nicolae și George și propria ființă. Spuneți-te rog lui Florin și George, și că nu am supărat, dar știu și ei să-mi

Într-unul meu prieten
 Permite-mi să las drumul deochiilor ideilor și
 sentimentelor să zboare spre tine cu marea bucurie
 de-a te găsi în sănătate și succes în marile realizări
 creatoare și pozitive.

Într-unul meu fiilor a trecut un timp destul
 de scurt dar totuși lung pentru mine de când
 am plecat de lângă tine dintr-o zi.

Nic dor de voi, mie dor și mai stăin dăruie
 la o cafea la o discuție polipartită de care
 nu am fost lipsit niciodată când eram între voi,
 dor ce să-i faci mai trebuie să-ți obligeți și
 patria, fiindcă la fel și-au obligeți și alți și-ai
 obligeți și tu și-o să și-o obligeți și alți!....

Încercă să nu produci nici o greutate,
 adăvărutul prea este la-mi lipsit, într-un corint
 și-ai lipsit, aceea aproape vitola prietenie, care
 pe lângă toate era și căldura creșterii.

Aici nu mai vorbesc de așa ceva și nici
 și-aș putea să vorbesc și alții de aceea nu
 conștient și nu mai sunt cu un nod gâtului și
 fac mereu precum tocia, Ton' al tău cîntăre
 alții și-ai mine, mai rar și destul de des
 de alții.

Te rog foarte mult să nu renunți cu-ți
 fac cunoștință din simțămîntul nostru și o sper
 curioasă.

Te rest în armată nu-i rău, și rău și nu
 cîntă, cum spuneam în acea și numărul
 drept, culcat, și-ai, și salt înainte, și-ai
 și-ai notă-mi elementare fără de care armata
 nu ar putea exista și nu ar putea exista nici.
 Adăvărul nu stă în poziția noastră și în general

Și chiar de Florină ca s-ar fi putut împăca
cu gârda sau că ar fi putut să se plece în
alta parte, întrebând ca nu-i este frică dacă
ela să meargă după pălărie pe la di mei și
să mi-o ridice eventual dacă n-o pot.

Și au stau ambii cu aceeași muză și
mîngăie noaptea pe cum făcîs și tu sau
fazi și amîm.

Să cit domnul Hertep mai bine n
ormoată; eu cel puțin am consider și
nu ar mai învîr rotata, de zece ori cu
muză și rotata nu ar spînzura.

Dacă nu vine pe la mine cînd trece
pe la București pentru volum și chiar
bani să ni meargă stea în baia Mare să
fugă prină-x orientul apropiat.

Domnul Maria cum stă cu Hivrelile
nu i-sau paturat sau îi infloresc de
donă și pe au ca-x neoprolamnia.

„Măi spumule multa sănătate la toți
succes în activitatea creatoare și pe teritoriul
tuturor tinuturilor, cel înaltă pe sau iar
tu mult „betonp” să stai în cap cînd ție
fi mai dragă lumea, noaptea să stai
la lumina dar să nu te urci pe perete
pe te urci pe muză călare și să i pînă
mîncării de ale tale și o natură.

Și să ni spui ce-o aparit nou în
literatură sau la serviciul secret.

Sar la cei de la Cete domniului tranonistele
caldul meu salub și succes la învățare și
distracție.

Cluj, 29 Ianuarie 1969

Dragă Victor,

Iti multumesc din tot sufletul pentru onorabilul tau gest omenesc. Ai raspuns cum mi m-am asteptat apelului meu, dându-mi astfel posibilitatea continuării analizei. Spun aceasta pentru că luni urma să se facă ultima încearcă pe bază de combinații a unor medicamente, iar o parte dintr-o ecuație mi se dau decât contra cost. Astfel prima dată am dat 9,4 de lei iar a doua oară 62 de lei. În cartel fel m-am pulverizat unele proiecte & ne vreau o dispută literară și suplimentul de briscuri, pămîntul cîrărilor cu "voluntă" de întorcere. Pînă acum mi s-au făcut toate analizele (cred că în viața mea n-am făcut altceea). De azi a început tratamentul care constă din tot "social" de infecții & altele gravă de ale. Problema operației nu se pune decât peste șase sau opt luni, cînd va trebui să revin din nou în "la-trînă" dar venisem plin de tinerețe: „Muzoca” (Cluj) Am fost și azi pe la poartă - înca n-am avut nimic. Mie-mi revie nemeni. Dacă ține, solia la fil; deanna tătareu nu dă nev'eu seama de viață. Mica Victor nu-mi scrie. Știi că-i frunte ocupat, încă - cu un efort - mi-ai putea scrie cîteva rânduri! Probabil s-a supărat pe mine pentru faptul că am îndrăznit !?!? El vrea să mi fie răpănat se îl ardeu să-mi arde lina nevansa! Am încercat ne mare în viața pe în mine în mod special!!!

Teri pe la ora 12 trebuia să merg la "Tribuna", încă n-am putut în decît după ora 4, cînd m-am găsit pe nemeni. Azi am vorbit la Telen cu Dancă

- 3 -

Te-o spun și-ti voi spune întotdeauna acest lucru - nu cu fățărnicie, ci cu o pură sinceritate, cu afecțiune. Nu sumăresc prin această expresie - drogarea sentimentelor tale de prăcieșie, nu vreau să fii demagog ca prin această să te câștig. Urmele din actinul ființei mele și sunt decuminalul cel mai înversunat al ~~și~~ acestor condamnabile practici murdare. Nu vreau să-mi murdăresc conștiința deumitate. Ceea ce scriu e adevărat. Pot să te conving - păstrând această noțiune.

Cu multă stimă și sinceritate,

M. Herteg
Jef

P. S. Serviciul se-mi vei trimite-o la post restant - timbrează-o cu plus 55 de bani, deoarece aici se plătește dublu.

M. Herteg

2

Dacă nu poți scrie-mi urgent tot pe aceeași adresă. Aș vrea să trec și pe la revista „Steieria”. Trimite-mi și cele două poezii.

„Luceafărul” a tăcut și de data aceasta. S-am scris lui Bănelușu câteva rânduri care - în mod sigur - îl vor pune pe gânduri. Să vedem ce va urma.

În ce privește în care - cei de la „Pentru poezie” - în voi publica, cumpăra două sau trei numere.

Și scrie-mi jos un fragment din poezia „Din hurnă” - scrisă după priza ta - care m-a fascinat atât de mult și care mă domină și acum:

Din hurnă

proprietarului Victor Teacă

Din hurnă, deșineuș se mi arzând
și-n praznicul amuzilor - sâritul
Te-a vîndut cu rîngole flămînd !...

Da ce ai făcut la marginea inimii;
Cînd hurnă albă m-a mai dogorit ?
Într-o nă pretul fructului vîndut
Și-au ruginat podvabile la gît !

Din hurnă - spuma de blăstăm
Și-a buclit neamîntul de ferovară
și neîndată mie te-ai reîntors
Fîngi sâritul neîntors de ceare...

Probabil voi continua, săci me, înă am satis-
factă transparenă unor emotii care m-au
cumpărat și m-au învins cu „pretul neîntors-
rării” al „Ferovarelor” tale !!!

Cluj, 6 februarie 1969.

Dragă Victor,

Sunt nevoit să oțez cu rațiunea !! Bestia tău m-a extremizat nu pentru că m-a luat prân surprindere, ci pentru valoarea încrederei tale în umbra mea care se vea luminată și măturată !!! (Nu ești vorba de valoarea celor tăi, albathe? Valoarea savanficului e cu totul alta, superioară cifrelor pentru care sîntem totuși obligați să transpundem fizic - nu există. Poate această condiție a sensibilității mele obligă, mă îndobîzescă și sunt cînd cineva îmi întinde brațele sufletului asemenea unui ideal mobil !! Dar, aflîndu-mă în împiedicătatea de a conștientiza alfel, sînt nevoit să fac uz de tradiționala "Recezetă", nu suficient de convingătoare: îți mulțumesc din suflet, Victor!

În cele ce urmează voi încerca să-ți spun ceva despre mine. De ieri (miercuri) mi se face dintr-o dată mai dificil: trei insecte în zona inferioară. Să fac uz de termenii mei științifici, să încercăm o detașare de modestie! Dar totuși, fac: în zona centrală a coloanei vertebrale. Inspecții, care le-am primit pe cele intervenționale și intramusculare, care declanșat o reacție "dubioasă" generînd stări de moleșală care, pînă la urmă, au avut influențe negative asupra cordului (inimii). Pulmul a crescut brusc de la 60 la 140 !!! Nu mă dăuș nimic, dar eram venic somnolent "cu toate că, din starea cu obiecte închise, nu puteam adormi!!". Să nu mă dăuș, di exemplu, am stat în poziție de somn 1/2 ore pe zi! Acum nu mai sînt dominat de acele stupide stări. Mă sînt excelent aproape din toate punctele de vedere. E adevărat că

3
 muraște în ultimul timp. Dar, de-oi trăi zile
 ce prezente, tot mi s'ar mai lăsa obrușat de vre-
 melnică - i' umbra. Te rog să fii mai direct cu
 acest „Journal”. M-aș vrea să știu tot ce te-am
 întrebât, că știu cum și lumea: „Tranziția verde
 de corcubul”, „Flora”, „Părașca”, la prânză...”

Și-acum - alțeva mai... delicat și fără
 pretenții artistice.

Mi-ai spus că mi meriți poezia aceea „Dei hemoi”.
 Probabil mi te-a plăcut cum am scris-o !!! Mi-ai plăcut!
 O simt și o văd în volumul „Resturi albe”, la loc de
 cinste.

Alteva valoroasă contribuție a „Feciorășilor” în realizarea
 vespunilor și voi spune „verbal” - cu leu de amănunte.

Până atunci, rogo-te să mai suporti o poezioară destul de
 „eratică”, pe care am intitulat-o simplu: „Poetul”

Poetul? Ți-am blăstemat al nopții,
 Un ațigat penunsa sfieșit
 În cântec; e-un spate rășipit
 Onte Pământ și Soare!

Poetul? Ți-am păgân sfint
 Crăscut dintr-o taină,
 Din lezi fără cuvânt!

Poetul? Ți-o flexiună de sânge
~~cu sfârșit dintr-o taină,~~
~~cu sfârșit dintr-o taină,~~
~~cu sfârșit dintr-o taină,~~
 Creșterea din adâncuri până adânci...

Poetul? Ți-aclasi drum sonor
 Cane sfârșit dintr-o taină, --
 Cu o sămânță albă,
 Sare ca veni... meteo...!

Dinza¹¹ Vistorie,

Fata ca a det. Dumnezeu se ninge se urme
 zapada din felul, ca in curi nostri din capita
 nie rang ne ducem cu sarina de pe derdelles.
 Este atata moirile politica din raspunsurile electo
 rate s-a cotornut albul emarsat al aspectu
 fropand sub traicna deslinterului putinii, in
 goarna neornu pentru ocuparea celui mai mare
 si mai gustos ciblan. Manta unitelor nangele de
 aparute s-a domolit a data cu astimerca nametilor.
 sar uretete lor dracut de vili traicnate sat gar
 dul, cize se mas aud ca in putret de cotei in
 format si rebogit de ger. Dupa algarile prezident
 ale sau solubut fost multe lucrare in sea mare
 maseca, sicut au nimur toate exart ase cum au
 fost. Istornul tericent si sicut a fost kerbandet,
 sicut la condusa se agi pbranghialu solvare sta
 rucile, care din lipa de slate, sicut cu pluta pe
 starea scapto scabimandit se borind, sicut sa
 trece scita financaia. Voul geseva s-a curatat
 diga stravechile fluta si a sicut si sicut in
 limu murete si tucere, ptezandu-ne sicut de acum
 de baselindu si intornatopale sicut. In sa munda
 de capu sicut se sicut inlatura, se sea sicut de a
 pbrabocane sicut cap. Sa sicut sicut concernare
 traumatonale sicut au cuprins raspunsurile se sicut
 are sicutitate sicut sicutate. sicut raspunsurile sicut
 sicutate sicutate sicutate sicutate sicutate
 si sicutate sicutate sicutate sicutate sicutate
 din Pacific, cu sicutate lor magnet financaia sicutate
 duc guvernantele si sicutate de pe sicutate
 globe. sicutate sicutate de un gicutie. sicutate
 omnia nu sicutate liniate. sicutate se logic sicut
 un sicutate sicutate nu este sicut. sicutate sicutate
 de adiant, de sicutate omul se sicutate se sicutate
 in aplicabile, iar sicutate se sicutate in totali
 tate. sicutate sicutate sicutate sicutate sicutate
 sa in sicutate sicutate. Omul nu este sicut. sicutate
 de sicutate sicutate de sicutate a sicutate ca sicutate
 sicutate sicutate de sicutate sicutate sicutate, sicutate
 sicutate sicutate sicutate de sicutate, nu sicutate sicutate
 din un sicutate sicutate in 100.000 de lingari, sicutate nu are
 100.000 de sicutate, dar sicutate sicutate in sicutate de un
 sicutate de sicutate multe sicutate sicutate un sicutate
 sicutate. Sa sicutate sicutate sicutate sicutate sicutate sicutate
 sicutate sicutate sicutate sicutate sicutate sicutate sicutate

V ictor T ecar - 70

FILE DE ALBUM

V ictor T ecar - 70

Împreună cu poetul Dorel Macarie (2002)

Cu V.R. Ghenceanu și V. Sabău, la lansarea primului roman al trilogiei: Visul ca pedeapsă (2003)

V ictor T ecar - 70

Cu Ion Burnar, Teodor Ardelean și Maria Mariș Dărăban la lansarea volumului *Visul ca iertare* (2008)

Cu poetul și pictorul Georgescu

Victor Tecar - 70

Aspect de la o lansare de carte în Salonul Artelor de la Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare

Prof. Trence, Mitruș din Rus și Victor Tecar

Victor Tecar - 70

Florin Pop și Victor Tecar

O parte din grupul membrilor „Academiei OJT”

Victor Tecar - 70

Victor Tecar alături de Săluca Horvat

Într-un moment de analiză cu o parte din colegii de condei

V ictor T ecar - 70

Mătușa Ruxandra (sora mamei), unchiul Vasile (fratele mamei) cu soția lui, Maria, și un nepot

Învățătoarea Șofronici, soția Mariana și fiul nostru Cristi la absolvirea clasei I

V ictor T ecar - 70

Unchiul Iftenie, soțul mătușii Genica
și mătușa Genica, sora mamei

Unchiul Iftenie cu fiica lui Lia

V ictor T ecar - 70

Nepoata Letiția cu soțul Niculaie

Fratele lui Victor și cumnata

V ictor T ecar - 70

Mătușa Ruxandra - sora mamei

Generații...

Soția și nepoții din partea fiicei noastre Sanda:
Alex, Diana, Adam și Rami

V ictor T ecar - 70

Împreună cu soția Mariana și nepoții Alex și Rami

Fiica Sanda, ginerele Oahid și băiatul lor cel mare, Alex

V ictor T ecar - 70

Nepoatele Amira și Maia

Nepoții Amira, Rami, Maia și Diana

CUPRINS

<i>Stăpân al cuvântului autentic / Dr. Teodor Ardelean</i>	5
<i>Mîndru lucru-i să fii om / Vasile Morar</i>	7
<i>Multiplicarea omului prin scris / Vasile Dragomir</i>	8
* / <i>Valeriu Sabău</i>	8
* / <i>Ioana Elena Ștețco</i>	9
<i>Victor Tecar sau țăranul român în drum spre nemurire / Mihai Cosma</i>	9
<i>Contur biografic</i>	10
A. <i>REPERE BIOGRAFICE</i>	24
B. <i>BIBLIOGRAFIA OPEREI</i>	29
<i>ISPITA (fragment)</i>	35
C. <i>REFERINȚE CRITICE DESPRE OPERĂ ȘI AUTOR. MENȚIUNI. CONSEMĂRI</i>	51
D. <i>DIN REFERINȚELE CRITICE DESPRE AUTOR ȘI OPERĂ</i>	62
<i>PAGINI DE CORESPONDENȚĂ</i>	69
E. <i>ICONOGRAFIE</i>	112
<i>FILE DE ALBUM</i>	113